

BUTLLETÍ INFORMATIU

Núm. 9 • Març 2012

AESCO

ASSOCIACIÓ D'EXSÍNDICS I EXCONSELLERS GENERALS

SALUTACIÓ

Benvolguts Socis i Amics

Ja fa un any que vàreu demanar a la Junta Directiva de la vostra Associació que continués en el càrrec malgrat haver esgotat el temps establert pels estatuts. Ho vàrem acceptar.

Com a conseqüència, les nostres activitats han anat mantenint el ritme normal. Hem continuat organitzant els dinars de germanor. Aquestes trobades han d'ésser, és la nostra opinió, uns moments primordials per a la nostra Associació. Permeten, en una atmosfera distesa, intensificar els contactes entre socis, així com als participants, presentar a la junta, si en senten la necessitat, totes les reivindicacions que consideren que han de contribuir al bon funcionament de l'Associació.

I sobretot intentarem que a cada trobada hi assisteixi una personalitat que mercès a la seva important activitat pública s'ha pogut forjar una opinió original sobre algun aspecte del funcionament de les nostres institucions. El debat obert que generalment segueix, contribueix també a enriquir l'opinió de cada un de nosaltres.

Reproduïrem en el nostre butlletí, cada vegada que l'autor ens entregui el text, el contingut de la "xerrada" acompanyat d'alguna fotografia.

De la mateixa manera, els nostres representants a l'exterior continuen participant a les reunions internacionals a les quals ens conviden.

També trobareu en el butlletí un resum d'aquestes trobades acompanyat de fotografies.

També estem intentant convidar a alguna d'aquestes Associacions estrangeres amb les quals estem agermanats a assistir a una reunió a casa nostra, ja us ho comunicarem amb prou antelació per que hi pugueu assistir.

Independentment de la nostra activitat, a conseqüència d'unes eleccions, també hi hagut canvis en els òrgans institucionals del nostre país. Sense intentar d'apreciar els resultats, nosaltres som estatutàriament APOLÍTICS, suposo que heu sentit una gran satisfacció en constatar que les nostres institucions han funcionat com una màquina ben engraixada, sense tensions i traumes inútils, i sobretot de veure com l'esperit democràtic continua impregnant el nostre cos social.

Els canvis en la cúpula dels nostres òrgans institucionals ens han empès a efectuar la tradicional visita de cortesia a la nova sindicatura i al nou cap de govern. En els dos casos vàrem ésser rebuts amb gran cordialitat, marcant així l'interès vers la nostra Associació, tan pel que representem com per l'activitat que desenvolupem. El diàleg va ésser molt distès, molt obert, cosa que ens va permetre, amb tota franquesa intercanviar un gran nombre d'observacions. En els dos casos ens van manifestar que podem comptar amb llur suport. Estem orgullosos de poder-vos trametre aquest sentiment de simpatia.

Demanant-vos de participar més nombrosos a les trobades de germanor us desitjo una bona lectura d'aquest butlletí.

EL PRESIDENT

EDITORIAL

Ara fa un any, aquesta Junta Directiva feia públic en aquesta Editorial, el seu desig de que la nostra associació d'antics parlamentaris, fos reconeguda per Llei del M.I. Consell General.

Davant la complexitat de la situació econòmica que envolta Andorra, que alhora l'afebleix sens dubte, som conscients de la tasca feixuga que te damunt la taula el nostre Parlament.

Continuem pensant que no es normal que l'AESCO, hagi d'estar regida per la Llei d'Associacions, qual entitat esportiva o de lleure.

Agrupem aquelles persones que en el decurs dels anys, han donat el seu temps per al nostre país, amb anterioritat, durant el període constituent i després de la Constitució.

Pensem amb tota modèstia però amb la més gran convicció que l'AESCO podria convertir-se en un òrgan consultor no vinculant per al mateix M.I. Consell General, doncs el nostre sistema institucional està buit d'aquest figura.

No es tracta, com poden creure alguns, de voler cap protagonisme en els afers de l'estat, es tracta de que aquest, s'aprofiti de l'experiència adquirida per aquelles persones que han tingut l'honor de formar part en el passat del legislatiu andorrà, en diverses etapes de la seva conformació, fins a arribar finalment en poder dels elegits andorrans.

Les democràcies occidentals avançades, gaudeixen d'òrgans consultius que emeten suggeriments o opinions no vinculants respecte allò que se'ls hi vulgui demanar.

Repetim que no es tracta de crear pesades i costoses estructures d'estat, ans al contrari, simplement de que Andorra, pugui treure profit de l'experiència adquirida per més d'un centenar de persones que li varen dedicar anys de la seva vida, mes o menys graciosament, segons la seva edat i període polític en què foren elegits com a parlamentaris.

Aquesta és la posició de la Junta Directiva, que hem defensat, defensarem i defensarem en bé del nostre país, amb l'esperança totalment desinteressada de que podran ser escoltades les nostres aspiracions.

Activitats març 2011 - febrer 2012

ASSOCIACIÓ EUROPEA D'ANTICS PARLAMENTARIS (FP-AP):

Després de 2 anys com a membre observador, l'AESCO va ser admesa, en la reunió del Bureau celebrada a París el dia 27 de febrer del 2011, com a membre de ple dret de l'Associació Europea d'Antics Parlamentaris (FP - AP). Dita decisió serà ratificada al ple de l'Assemblea General de l'Associació que es celebrarà a Nicòsia (Xipre), el dia 23 de març del 2012.

Al mateix temps, dos membres de la Junta Directiva de l'AESCO -la Sra. Rosa Maria Mandicó i el Sr. Xavier Montané Esplandiú, nomenats, per unanimitat, per la Junta directiva en la reunió mantinguda el dia 21 de setembre del 2011- van assistir a la reunió del Bureau de la FP-AP, que tingué lloc a Estrasburg els dies 6 i 7 d'octubre del 2011.

En la reunió, celebrada a Estrasburg, es van debatre les esmenes presentades pels diferents estats membres a la Carta europea d'antics parlamentaris del Consell d'Europa, carta que fou adoptada en Bureau per unanimitat.

L'objectiu de l'Associació Europea és promoure l'ideal europeu i contribuir a la integració europea, amb l'objectiu de sensibilitzar la societat respecte les diverses institucions europees, a través dels ex parlamentaris.

Actualment 18 països es troben representats, a través de les seves respectives associacions d'antics parlamentaris, com a membres de ple dret dins la FP-AP. Entre ells, hi trobem, Alemanya, Àustria, Bèlgica, França, Espanya, Portugal i Itàlia. Com a països observadors hi ha Armènia i Polònia.

Homenatge exconsellers generals

El passat dia 28 de juny del 2011, l'AESCO va organitzar, conjuntament amb el Periòdic d'Andorra, la celebració, al nou edifici del Consell General, d'un acte de reconeixement a tots els exconsellers generals que han exercit aquest càrrec a la Casa de la Vall.

Després de la rebuda per part dels M.I. Srs. Síndic i Subsíndica Generals, l'acte va seguir amb les al·locucions del President de l'AESCO i de l'ex-Síndic Jordi Farràs, i amb el lliurament d'una escultura al Consell General per part del President d'Andorrana de Publicacions S.A., Enric Dolsa.

Així mateix, els assistents van poder realitzar una visita guiada per les noves dependències del Consell General, complimentada amb un seguit de fotografies que van quedar recollides en una edició especial publicada pel Periòdic d'Andorra dies més tard.

Fotografies: Tony Lutz

Trobada de germanor i conferència a càrrec de Jaume Bartumeu

El passat dia 30 de novembre del 2011 va tenir lloc el tradicional dinar de germanor a l'Art Hotel d'Andorra la Vella. En acabar l'àpat, tingué lloc una conferència a càrrec del M. I. Sr. Jaume Bartumeu Cassany, ex-Cap de Govern i President del grup parlamentari socialdemòcrata, la qual es transcriu a continuació:

EL PAPER DEL CONSELL GENERAL EN EL MARC CONSTITUCIONAL

Quan, fa unes setmanes, el company Francesc Forné em va fer l'honor de convidar-me per a dirigir-vos unes paraules vaig acceptar ben content.

Diumenge passat, quan fèiem l'agenda de la setmana, i em vaig adonar que era avui, vaig començar a patir. Finalment el dilluns a la tarda vaig trobar el moment per posar damunt el paper el que em semblava que podia dir-vos.

I ho he preparat en forma de dues breus consideracions i una reflexió final, també breu.

1. La constitució del 1993 consolida i reforça el paper del Consell General

Penso que tots hi estarem d'acord.

El Consell General, assemblea representativa del poble andorrà d'ençà el 1419, aconsegueix amb la Constitució una clara majoria d'edat. Exerceix la potestat legislativa, i aprova el pressupost de l'Estat. Ja no hi ha cap via de recurs, en queixa o en súplica, que permeti desvirtuar, ni malmetre, la feina del Consell.

Hi ha, això sí, un control de constitucionalitat de les lleis.

2. El Consell General controla i impulsa l'acció del govern

La Constitució també reconeix al Consell General l'important paper de controlar i impulsar l'acció del Govern. Són facultats noves en relació a l'etapa preconstitucional.

Tots sabem que entre el decret de Reforma del 1981 i l'any 1993 el control del Consell General sobre l'Executiu era rudimentari, per dir-ho, emprant una paraula que podem qualificar de políticament correcta.

I no cal oblidar que fins a la Constitució el Consell General no podia pas controlar l'acció governativa en els àmbits de justícia i interior i que tenia ben poca cosa a dir quant a la presència exterior, internacional, sotmesa a la voluntat dels Coprínceps.

3. El funcionament del Consell General i els seus límits: una reflexió

Divuit anys després de l'adopció de la Constitució apareixen algunes manifestacions d'ineficiència en una institució amb unes funcions i uns procediments que s'allunyen cada vegada més de la política real.

Hi ha molt d'exercici simbòlic en l'activitat parlamentària actual. Però d'un simbolisme que, al meu entendre, la ciutadania no valora.

Recordo el que ja se sap per endavant: que el Govern compta amb majoria.

Això fa que les esmenes, les propostes d'acord o les proposicions de llei que puguin presentar els consellers generals de l'oposició a penes influiran en la política de l'Executiu. I és lògic que sigui així. Perquè en un règim parlamentari de partits l'única resolució del Consell general amb efectes fulminants és l'aprovació d'una moció de censura. O, de manera més indirecta, el rebuig d'un projecte de Llei, especialment de la llei pressupostària.

La majoria d'una votació parlamentària no depèn ara de la voluntat dels consellers generals, ni de les seves habilitats dialèctiques. Com diu Josep Maria Valles, Catedràtic de Ciència Política de la Universitat Autònoma de Barcelona, "... els daus ja estan tirats abans de cada votació i no són possibles grans sorpreses. El resultat depèn de les instruccions que la direcció de cada partit dicta als seus disciplinats parlamentaris. A l'obeir-les, la immensa majoria dels diputats exerceixen no el vot en consciència, sinó un rutinari vot en inconsciència."

Acabo la citació. Això ho diu Josep Maria Valles en coneixement de causa perquè és també ex-diputat al Parlament de Catalunya i, per tan, la citació que us he llegit no fou pensada per a la situació andorrana.

Però, no ens hem pas d'enganyar, hi podem trobar força similituds. Estem, per dir-ho gràficament, en la pendent que porta cap a una situació assemblada a la que descriu J. M^o Valles.

En un país com el nostre, amb una constitució que defineix el règim polític d'Andorra com un copríncipat parlamentari, no podem prescindir del paper institucional central del Consell General.

Però potser hem de començar a plantejar-nos una revisió a fons de la funció que pot exercir, raonablement i amb profit, per al conjunt de la ciutadania.

Aquesta seria la reflexió que us proposo.

Ja sabem el que no pot fer ni ha de fer el Consell General:

No li toca exercir la direcció de l'acció del govern, perquè això correspon a un executiu que compta amb el suport d'una majoria de consellers.

Tampoc pot corregir a fons les grans línies pressupostàries que són instrument essencial de la política del govern.

Que li toca o millor, que li queda doncs al Consell General?

De manera principal li correspon verificar si el Govern està desenvolupant el programa que va anunciar i quins són els seus efectes.

És el que la constitució defineix a l'article 50 com l'impuls i el control de l'acció del govern.

I a aquesta missió s'haurien d'adequar els recursos posats a disposició del Consell General.

Entre ells, l'accés immediat i senzill a l'instrumental estadístic i documental que fa anar l'Executiu. No em refereixo a les estadístiques periòdicament publicades sinó a les estadístiques de treball. I em refereixo, òbviament, a la documentació que, d'acord amb l'article 5 del Reglament del Consell, els consellers generals poden demanar. Però no és cap secret d'Estat recordar que el govern de torn troba sovint dilacions i excuses per a no fer arribar en temps real la documentació als parlamentaris.

També caldria l'assistència, el suport, de professionals experts en cada una de les polítiques públiques que l'Executiu desenvolupa.

I finalment ens cal, perquè no ho hauria de dir, consellers generals que treballin.

Elegir per controlar eficaçment no és el mateix que elegir per facilitar una plataforma mediàtica a polemistes hàbils, ni, tampoc, per representar interessos parroquials i corporatius o bé, menys encara, per proveir els partits de retribucions complementàries.

El Consell General que Andorra necessita ha de complir amb el que pot i ha de fer i no simular el que no pot fer.

És a dir que ha de ser instrument efectiu de control de l'acció governamental i no simple escenari teatral sense impacte sobre la política real.

D'això dependrà, penso jo, en els propers anys no únicament la reputació de la institució parlamentària andorrana sinó la mateixa qualitat de la democràcia.

Moltes gràcies per la vostra atenció.

Conferència a càrrec d'Albert Pintat Santolària

El passat 24 de març de 2011, i en finalitzar el dinar posterior a l'Assemblea General de l'associació, tingué lloc a l'Art Hotel d'Andorra la Vella una conferència-col·loqui a càrrec de l'ex-Cap de Govern Albert Pintat Santolària, qui en finalitzar la seva intervenció va respondre a les preguntes dels assistents.

Dita conferència va versar sobre diverses reflexions al voltant del càrrec que ha ocupat, incidint en diversos aspectes d'actualitat política i social, enfocats des de la seva trajectòria vital.

Seguint el propòsit anunciat en el primer exemplar del Butlletí informatiu, a continuació es publica el contingut íntegre de la Conferència realitzada:

OPINIONS D'UN EX CAP DE GOVERN

Com segurament us deu haver passat a la majoria de vosaltres, quan abandones el càrrec públic i reflexiones sobre el camí realitzat, constates que ets molt diferent del que eres a l'inici.

En el meu cas he sofert una mena de deconstrucció, de transformació: he conservat l'essència del que era, però en un ordre, amplitud i profunditat molt diferents.

1. Una perspectiva personal

1.1. Un primer concepte que s'ha instal·lat en mi és el de relativisme. Tot es relatiu, quasi res és absolut. No hi ha respostes absolutes, ni certes universals, només idees subjectives i les interpretacions personals que se'n deriven. Una cosa són els FETS i altra, com els percebem cadascú de nosaltres.

També les certes i afirmacions categòriques donen ara pas a sentiments difosos amb contorn desdibuixats, sense angles rectes, ni esquemes quadriculats. Tot sembla més matisable, més modulable.

1.2. El pes de la circumstància, sia el factor temps, amb l'entorn temporal i material d'una determinada situació o d'un conflicte concret, en fan variar la seva percepció, observació, anàlisi i diagnosi.

1.3. El factor humà és una experiència total. Moltes persones amb les que he treballat, oposat, o coincidit, són essencialment mòbils, canviants i modificables en funció de diversos paràmetres com la situació del context d'un govern, de l'enfocament mediàtic, de la influència exterior en funció de la pressió soferta per l'entorn. De tal manera que la idea que me'n havia fet en un primer contacte, anava evolucionant en funció de les percepcions successives.

Des de la meua perspectiva, unes persones han evolucionat, i han passat d'una percepció molt positiva a una neutralitat final. A l'inrevés, en persones neutres i

fins i tot negatives, amb el pas successiu d'interseccions, trobades o reunions descobries un ric entramat positiu.

1.4. El factor biològic m'ha reafirmat en la meua admiració per la constitució biològica de l'ésser humà. El cos s'adapta, almenys he tingut aquesta sort, i és capaç de resistir en totes les situacions, superar-se a tota mena de situacions, tensions o conflictes, i desplegant una gran versalitat i capacitat d'adaptació.

1.5. En aquest àmbit polític hi ha una frase de Martin Luther King sobre la que sovint he meditat, però de la que encara no n'he extret tota la seva essència: no em preocupa tant la maldat dels dolents com el silenci dels bons.

2. L'ésser humà i la política

Tots nosaltres tenim moltes coses en comú. N'hi ha una, però, que és la que ens porta a aquesta associació. És el gust per la política, l'interès pels afers públics. Política és interès, vinculació i compromís, envers la societat, envers els altres. És servir el ciutadà d'una comunitat en un marc de valors i ideals.

En política s'hi és per fer coses, no per estar-hi. S'hi és per resoldre problemes i assumir els riscos de les decisions preses. L'acció política té la capacitat de transformar, de millorar les realitats o de preparar un futur millor, una manera eficaç de lluitar contra les injustícies.

La política és la més noble dedicació a la que un home es pot dedicar, va dir Ciceró. Gairebé dos mil anys més tard, Francesc Cambó va afirmar que per conèixer a fons les misèries humanes, no hi havia res de més alligonador que la vida política.

Crec que l'essencial de la política resulta ser el debat argumentat entre les diferents formes de veure una situació, una realitat o les diferents formes de concebre la vida en societat. El consens mal entès desvitalitza, i molt, la política. Paral·lelament, de manera simètrica, els pactes, acords i compromisos són fonamentals en la vida política.

3. La mare de totes les crisis: la crisi de valors

El nostre món contemporani està embolicat en una mena de cabdell format per ideologies de la desvinculació. Ara sembla que l'objectiu prioritari seria aconseguir la realització personal sense acceptar en canvi cap obligació envers la societat, envers el país o cap a la família. És una situació ben definida en el concepte de "valors líquids" de Zygmunt Bauman. La recerca individual de la felicitat, que s'assimila al plaer en seria l'element propulsor.

Sovint es pren una actitud cal·ligràfica: més preocupada pel paraître que per l'être. És a dir, ens preocupem més per l'aparença que per l'essència. Els conceptes tradicionals estant morint i els nous estan emergint però encara no s'han consolidat.

Esquemàticament, el model de vida es pot definir com a consumista hedonista. L'objectiu és la recerca del plaer, del confort i la comoditat. S'han de satisfer els desitjos que, naturalment, es creen al voltant d'aquests criteris.

Així doncs quedem immersos en un individualisme egocèntric dins d'un ambient en què la influència de les institucions tradicionals es va perdent: la família, el mestre o la mestra, la religió, l'Estat. Són els models d'acollida de l'individu a la seva societat.

En aquest nou medi, el psicològic s'imposa sobre el sociològic. L'individu es retira de la comunitat i s'atrinxera en el seu propi interior, tot creant una cultura, la del Jo, però que va acompanyada del mi, me, amb mi. El mateix individu instaura aquests són els límits.

Fruit d'un desenvolupament de la cultura dels drets, orientada envers a l'equitat i al respecte de la persona, els desitjos es transformen en això, en drets que es deuen. Abans que la societat doni, l'individu ja demana, abans que l'individu es planteji què pot tornar a la societat, es descobreixen noves necessitats de consum. En l'exercici de la democràcia, que és el que es tracta, s'ha format un escenari en què el ciutadà cedeix el pas al consumidor electoral.

L'estadi de l'adolescència s'allarga i és constantment prorrogat enmig d'una tendència a buscar el reconeixement mediàtic, a sortir a la televisió, a aparèixer als diaris i revistes, amb un desig universal de ser jove, guapo, prim, sexy, i famós, com a mínim. Des d'aquest consumisme hedonista, no s'aprofundeix en els sentiments ni en un benestar comú. El que convé és amagar la vellesa i la mort.

Hem donat les condicions propícies per inventar una generació, o millor dit, diverses generacions sense referències. Malcriada i consentida no compta amb l'autoexigència, que tampoc li hem demanat, ni amb la suficient autoestima, que tampoc no li hem mostrat. Preocupada pels drets i llibertats, oblida els deures i obligacions, que no hem exigit. El civisme ja no està de moda, però si el mestre no pot fer-ho, qui és capaç d'ensenyar-ne?

Podem posar un exemple molt senzill i proper. El Diari d'Andorra publicava una fotografia de la jornada de portes obertes del passat 14 de març al nou edifici del Consell General. Hi havia un nen enfilat sobre els nous pupitres, equipats amb les últimes tecnologies. Qui havia de cridar-li l'atenció? On és el límit entre la gràcia i la inconveniència? Per què era aquella fotografia, entre desenes, la que es va escollir per ésser publicada?

A resultes d'aquest desinterès, l'actitud és la d'una escassa disposició a l'esforç en benefici del conjunt de la societat. Quin sentit tindria si s'atorga valor a tot el contrari? La protesta, la queixa, el plany en defensa dels interessos del col·lectiu, sigui quin sigui el seu nivell social, del gremi, de l'associació o del sindicat, han esdevingut les formes fonamentals d'expressió.

No és estrany que es pugui parlar d'una crisi d'identitat. El sentiment de pertànyer a una mateixa comunitat queda diluït, i el destí, compartit en una comunitat, depèn només de cadascú, cosa que s'acompanya de la manca d'autoestima, d'autoexigència i de civisme, de les que ja n'he fet referència.

4. La crisi: suma de crisis.

Estem vivint individualment i col·lectivament una crisi que és única, singular i no té res a veure amb les crisis que hem conegut fins ara que eren del tipus cíclic, pròpies de l'economia que ja havien estat clarament identificades en l'antic testament, amb el passatge del somni del Faraó de les 7 vaques seques i les 7 vaques grasses.

Amb l'estrepitosa caiguda de Lehman Brothers, el setembre 2008, entrem a l'ull del cicló del gran cataclisme mundial. Ara el món ha entrat en una època de pessimisme generalitzat, particularment intens en el món occidental, i sobretot en la "vella Europa".

S'acumulen i s'autopropulsen diferents crisis. En un planeta cada dia més petit, que canvia i que ho fa cada vegada més de pressa, hi ha països que encara no entenen com funciona això de la globalització i es resisteixen a fer els canvis estructurals que les noves realitats imposen, i això el que comportarà és que els hi costi molt sortir de la recessió.

Les crisis que ens afecten es poden enumerar de la manera següent:

1. Crisi energètica i del petroli.
2. Canvi climàtic.
3. Crisi financera, bancària, i guerra de monedes i crisi del €.
4. Crisi pressupostària de molts governs occidentals: els sostres del 60% del deute i 3% de dèficit han estat eliminats i oblidats. Molts països estan a 300 i 400 % del PIB de deute públic, més el de les famílies, més el de les empreses i entitats financeres, i al 10% de dèficit.
5. Por de l'Islam, dels integrismes i del terrorisme, por de la immigració.
6. Por de l'energia nuclear. Les catàstrofes del Japó (Fukushima i els seus 6 reactors) del passat dia 11 de maig, en són una nova evidència, després de Txernòbil, i 3 Miles Island
7. Por dels OGM (Transgènics).
8. Por de les malalties com la SIDA i les neurodegeneratives.
9. Por a catàstrofes naturals: terratrèmols, tsunamis, huracans, inundacions.
10. Pors del futur i por de la ciència (manipulació genètica, etc.).

Amb aquestes pors a sobre, l'ésser humà occidental, com l'andorrà, està paralytitzat per uns sentiments negatius d'incertesa, fragilitat, inseguretat i pessimisme.

Un aspecte important és l'envelliment de la població amb els seus efectes positius, però també negatius bàsicament des de la perspectiva econòmica: pressió inassumible sobre els sistemes públics de pensions i els costos sobre la despesa de salut.

En aquest panorama, Occident ja ha admès i ja ha interioritzat el desplaçament del centre de gravetat del poder econòmic vers l'Orient.

És impossible obviar, des de qualsevol país, l'ascensió imparable de la Xina, i les conseqüències per a Europa de la guerra, no militar, però sí econòmica i financera entre Estats Units i la Xina, que tindria com a objectiu final el control de les matèries primeres del planeta. Aquest fenomen de canvi de gravitació dels centres de poder no és nou, s'ha repetit en el decurs dels segles i de la geografia.

Esquemàticament es podria fer un curt resum sobre les lluites internacionals sobre les commodities (ara se'n diu així, de les primeres matèries) a través dels segles:

Segles XVI i XVII: lluita per controlar or i plata

Segle XVIII: les espècies

Segle XIX: carbó

Segle XX: petroli

Segle XXI: matèries primeres, energia i aigua

A Europa, sobretot la "Vella", que és la que més ens condiona, la decadència ja fa dies que va començar. Molts historiadors i politòlegs la situen l'any 1956, quan França, Gran Bretanya i Israel envaeixen Egipte en resposta a la nacionalització del canal de Suez feta per Nasser. Els Estats Units i la Unió Soviètica van dir prou i van recordar qui eren els amos de la finca del planeta.

Els grans esdeveniments han anat passant. Un dels punts més àlgids és el cèlebre 9 de Novembre de 1989 amb la caiguda del mur de Berlín. Cap país, ni cap cancelleria ho havien previst. Allí diuen que neix el segle XXI, tan imprevisible com apassionant. Segurament, però, tot s'inicià a Gansk, el 1980, amb Lech Valesa i Solidarnosk, tot comptant amb l'ajuda de Joan Pau II. Pocs anys després, el 1985, Gorbashev, amb la seva Perestroika, desmunta l'URSS.

Tanmateix, les guerres civils de l'antiga Iugoslàvia, del 1991 al 2001, demostren la poca capacitat d'arbitratge dels europeus. Una guerra d'origen ètnic, religiós, econòmic i polític que no pot ser controlada, i encara menys gestionada per Europa i són els Estats Units els que finalment hi posen fi. Guerres com les del Golf, la d'Iraq, la de l'Afganistan, són tristos capítols d'aquest nou segle.

I ara, recentment, amb la guerra de Líbia, assistim a un increïble exercici d'hipocresia en les relacions internacionals. On ha anat a parar l'OTAN?. I Alemanya i Turquia s'han situat en el bàndol dels crítics. Darrerament les recent revolucions àrabs un altre cop han agafat per sorpresa als europeus.

A Europa són exemple de fracassos econòmics d'antologia les fallides d'Islàndia, Grècia, Irlanda. Han quedat ingressats a l'UVI Portugal i Espanya. Les raons són prou conegudes i ben identificades: dèficits excessius, especulació immobiliària, endeutaments exagerats, nivell de vida pagat per finançament exterior, actius tòxics introduïts al circuit financer amb la complicitat de bancs i supervisors i controladors, cultura del consumisme, materialisme, igualitarisme, dogmatisme dels drets adquirits, absència de la cultura de l'esforç. Els increments salarials s'han atorgat sense relació amb els increments de productivitat. L'atur esdevé estructural. I, per què no dir-ho, la demagògia de certes actituds polítiques, camuflen o maquillen les realitats. I el que és pitjor: no es vol acceptar l'abast i profunditat de la crisi.

A aquesta Europa orientada a la baixa, s'hi contraposen uns països emergents, fins fa ben poc qualificats de "tercer món", però que ara resulten ser els creditors dels occidentals per la seva capacitat de treball, disciplina, estalvi i ambició col·lectiva. Països com la Xina, l'Índia i Brasil, o de més petits com Singapur, o els Emirats del Golf, que acumulen enormes capacitats financeres que els permet, pas a pas, controlar els recursos naturals del món i comprar sectors complets de l'economia Europea. Tots hem vist el trist peregrinatge de certs líders europeus a aquells països demanant que comprin deute o empreses, per finançar així el seu nivell de vida, bastit a crèdit.

Vivim en un clima de depressió de múltiples variables. Sembla com si els europeus, haguéssim quedat desarticulats, desvertebrats, desorientats, espantats i porucs. Els ingredients hi són quasi tots. Andorra està plenament condicionada per l'economia espanyola. Amb un 20% d'atur, amb quasi la meitat dels joves que no troben sortida en el mercat del treball, amb una situació d'empobriment accelerat: baixa de les rendes, augment dels impostos, com l'IVA, interessos hipotecaris, augment de la inflació, energia (llum + 10%) i per acabar-ho d'arrodonir els preus de la benzina en constant augment, aporten una explicació a aquesta sinistrossi.

Però, si ho mirem més de prop, a Andorra, com a tota Europa, s'han assolit avenços extraordinaris. Mai cap generació anterior havia arribat a un nivell tan elevat de benestar, seguretat i confort. Educació, prestacions socials, assegurança social, riquesa, seguretat. És la societat del benestar: la solidaritat institucionalitzada. Cap malalt pot quedar desatès, cap infant sense escolaritzar. Ara, però, per primera vegada assistim a un fenomen tan nou com dramàtic: tothom ha admès que els

adults actual són la darrera generació que ha millorat les seves condicions de vida en relació als seus pares. Avui aquesta mateixa generació està convençuda que passarà allò que semblava impossible, que els seus fills viuran pitjor que ells.

5. La crisi andorrana.

Vist des de fora Andorra és un país que es mira amb interès, rarament amb indiferència, i sovint es considera amb admiració, respecte, i fins i tot, amb un cert toc d'enveja. És veritat també que no falten els casos en el que el país és del tot incomprès, subjecte a tòpics obsolets o a jacobinismes recalcitrants. Potser perquè no ens hem explicat prou bé, potser per altres motius. No obstant això, de portes endins, i no deixa de ser una percepció, tenim la nostra autoestima a nivells molt baixos. No està de més recordar qui millor va descriure Andorra, Salvador Espriu: "Aquest rar prodigi, gairebé un miracle".

Aquest concepte queda lluny d'haver-se quedat impregnat entre nosaltres. De tan obsessionats que hem estat tots en definir el que volíem ser, hem oblidat inconscientment el que som. Andorra gaudeix d'un gran i excel·lent edifici institucional, però el que li manca és la musculatura econòmica i financera, i això des dels fonaments. Encara no s'ha entès la necessitat d'una economia oberta a la globalització i ben embrancada en el món internacional.

Tanmateix, en aquest entorn de crisi mundial, la flexibilitat, la competitivitat i la capacitat d'adaptació són els grans avantatges amb els que poden comptar els petits estats. En tenim bons exemples i referències. Cada any, quan es publica l'índex global de la competitivitat, que examina 90 dades, que van des de les institucions, les ineficiències governamentals, protecció dels drets dels accionistes, infraestructures, educació, sanitat, eficiència del mercat, obertura a les noves tecnologies, flexibilitat i eficiència del mercat laboral, etc. els primers de la classe sempre són els mateixos, i tots petits: Suïssa, Finlàndia, Dinamarca, Singapur, Suècia.

Si ens ho proposem, si prenem una actitud que ens permeti definir un projecte, Andorra, també podrà, un dia, formar part dels primers de la classe. Per preparar el futur, els petits hi estan més ben predisposats i poden fer més via, però és imprescindible tenir clar els objectius, compartir-los i trencar els embolcalls protectors per mirar més enllà i arribar a expansionar-se.

Diuen que el pessimisme es cura en mirar enrere, per veure el camí recorregut. Només cal reflexionar una mica sobre com vivíem cadascú de nosaltres fa 30 o 40 anys. El progrés ha estat immens, com mai en la història d'Andorra. És cert que la por és atractiva, i còmoda és la queixa perquè sembla que ens excusa de l'esforç. Andorra, però, té un gran futur, només cal que ens ho proposem i ens adaptem a les noves realitats. Els objectius marcats s'han de voler, s'hi ha de creure i són del tot realitzables.

En el funcionament polític de les institucions andorranes hi ha dos paraules clau per preservar de les lluites electorals: confiança i credibilitat. De cap manera hauríem de caure en la temptació de dur les nostres desavinences a l'exterior de les nostres fronteres. Això s'ha fet i de manera inevitable erosiona moltíssim el nostre perfil internacional.

Hi ha llum al final del túnel. D'això n'estic totalment convençut, però és la que podem projectar des de nosaltres mateixos.

6. Conclusió

Per acabar, cadascú de nosaltres, després del seu pas per la política andorrana fa el seu propi i personal balanç. Queda un saldo net ben precís: la bona consciència d'haver fet el que s'ha pogut. En el meu cas, vaig trobar una de les respostes, a manera de resum, fa uns mesos en el Metropolitan Museum de Nova York. Hi havia una exposició sobre la cultura de la Grècia clàssica. Allí amb extraordinària sorpresa vaig llegir un text gravat en una placa de marbre que resumit afirmava:

1. Som un país obert al món.
2. Aquí vivim com a ciutadans lliures i en igualtat.
3. Tenim un règim polític propi, que no emula al dels altres.
4. L'elecció per als càrrecs públics es fa en base als mèrits personals.
5. Entre nosaltres no és motiu de vergonya per a ningú, ésser pobre, però el que sí que resulta vergonyós, és no fer res per lluitar contra aquesta pobresa."

Em vaig dir, aquest ideari és com el meu: lliberal, solidari, patriota i obert. I jo, que em creia original amb les meves conviccions, amb unes idees pròpies bastides amb el pas dels anys i amb confrontació amb la realitat canviant, tot fruit d'una evolució i conseqüència d'una trajectòria. Eren fragments d'un discurs d'un líder polític d'Atenes, que lloava el patriotisme d'un soldat mort en defensa de la ciutat. Per un moment vaig pensar, deu ser un text enviat pel primer ministre grec Papandreu per saludar l'exposició. Però no, de cap manera. Això ho va dir Pèricles, 460 anys abans de Crist.

És a dir, i a tall de conclusió, hi ha ideals i valors que són eterns i que han animat l'ésser humà que s'ha interessat en els temes de la ciutat, la polis, en el llenguatge dels grecs. Des d'aquella llunyana època, els humans hem anat avançant i retrocedint, impulsats i frenats, motivats i mobilitzats per aquets mateixos i idèntics valors, sovint caient a terra estrepitosament i patint sonades reculades, entre guerres, genocidis i calamitats, tard o d'hora, però, amb capacitat i voluntat per a tornar-se a posar drets i avançar cap al progrés col·lectiu de la societat.

Valors i ideals que són propis de cada generació a cada època, i que amb perspectiva d'una vida humana, resulta que són i seran sempre permanents perquè són els únics que ens auguren la supervivència i la convivència.

És un cicle, és com una espiral, sempre oberta i inacabada a cada generació, sempre, però, ascendent. Diuen que la història avança en espiral. Cada generació agafant el testimoni de la precedent per entregar-lo a la generació que la segueix. Crec que això, és el que hem fet tots nosaltres en el nostre pas per l'apassionant i apassionada política andorrana.

Gràcies per la vostra atenció i gràcies per la vostra invitació.

Número d'associats data 15 de febrer del 2012

1.	Vicenç Alay Ferrer	54.	Rosa M. Mandicó Alcobé
2.	Marcel Albós Riba	55.	Agustí Marfany Puyoles
3.	Miquel Aleix Areny	56.	Josep Marsal Riba
4.	Miquel Àlvarez Marfany	57.	Pere Marsenyach Torres
5.	Susagna Arasanz Serra	58.	Conxita Marsol Riart
6.	Guillem Areny Areny	59.	Jaume Martí Mandicó
7.	Francesc Areny Casal	60.	Joan Martínez Benazet
8.	Josep Areny Fité	61.	Josep M ^a Mas Pons
9.	Maria Teresa Armengol Bonet	62.	Jordi Mas Torres
10.	Andreu Armengol Pascuet	63.	Joaquim Miró Bernadó
11.	Miquel Armengol Pons	64.	Pere Moles Aristot
12.	Antoni Armengol Vila	65.	Lluís Molné Armengol
13.	Lluís Babi Pícolo	66.	Francesc Molné Torres
14.	Isidre Baró Cabanes	67.	Joan Monegal Blasi
15.	Modest Baró Moles	68.	Xavier Montané Esplandiú
16.	Olga Benazet Dolsa	69.	Josep Montané Pons
17.	Marcel Besolí Bacó	70.	Francesc Xavier Mora Baron
18.	Bonaventura Bonell Areny	71.	Francesc Mora Planes
19.	Francesc Bonet Casas	72.	Bonaventura Mora Riba
20.	Antoni Calvó Casal	73.	Francesc Mora Sagués
21.	Enric Casadevall Medrano	74.	Josep Àngel Mortés Pons
22.	Josep Casal Casal	75.	Joan Naudi Ambatlle
23.	Miquel Casal Casal	76.	Miquel Naudi Casal
24.	Antoni Casal Mandicó	77.	Miquel Naudi Clop
25.	Josep Casal Puigcernal	78.	Climent Palmitjavila Torres
26.	Josep Cases Baró	79.	Marc Pintat Forné
27.	Robert Cassany Vila	80.	Clara Pintat Rossell
28.	Antoni Cerqueda Gispert	81.	Albert Pintat Santolària
29.	Francesc Cerqueda Pascuet	82.	Antoni Puigdellivol Riberaigua
30.	Pere Cervós Cardona	83.	Enric Pujal Areny
31.	Jordi Cinca Mateos	84.	Joan Pujal Areny
32.	Marc Codina Travesset	85.	Maria Reig Moles
33.	Jordi Cots Naudi	86.	Càndid Riba Coma
34.	Jordi Daban Alsina	87.	Òscar Ribas Reig
35.	Enric Dolsa Font	88.	Bonaventura Riberaigua Miquel
36.	Antoni Duró Baró	89.	Antoni Riberaigua Sasplugas
37.	Josep Duró Coma	90.	Josep Antón Ribes Roca
38.	Joan Escaler Calva	91.	Francesc Roca Roca
39.	Xavier Esport Miró	92.	Bibiana Rossa Torres
40.	Jordi Farràs Forné	93.	Òscar Rossell Margalef
41.	M. Rosa Ferrer Obiols	94.	Eduard Rossell Pujal
42.	Pere Font Moles	95.	Gilbert Saboya Sunyé
43.	Pere Font Vergés	96.	Estanislau Sangrà Font
44.	Olga Forné Angrill	97.	Joan Santamaria Terré
45.	Francesc Forné Molné	98.	Jordi Serra Malleu
46.	Marc Forné Molné	99.	Enric Tarrado Vives
47.	Patrick García Ricart	100.	Joan Tomàs Roca
48.	Josep M ^a Garrallà Coma	101.	Ricard Tor Riba
49.	Albert Gelabert Grau	102.	Jordi Torres Alís
50.	Joan Jordi Areny	103.	Isidre Torres Pons
51.	Marcel Llovera Massana	104.	Guillem Valdés Alemany
52.	Magi Maestre Campderrós	105.	Carles Verdaguer Pujantell
53.	Maitena Manciet Fouchier	106.	Joan Verdú Marquilló

Amb la voluntat de gaudir de noves idees i visions us convidem a adherir-vos a la nostra Associació, que treballa per fomentar la promoció i la defensa dels valors democràtics, la cultura andorrana i la llengua catalana.

Full de preinscripció per a nous membres de ple dret i observadors

Andorra la Vella, _____ de _____ de 20 _____

El/La sotasignat/ada _____, de

nacionalitat andorrana, titular del passaport núm. _____ amb

domicili a _____,

havent exercit el càrrec públic de:

- síndic/a general, durant el període _____

- subsíndic/a general, durant el període _____

- conseller/a general, durant el període _____

Manifesta la seva voluntat d'adherir-se a l'Associació d'exsíndics i exconsellers generals.

Per a més informació podeu trucar al **877 877**.

AESCO

AESCO

Associació d'Exsindics i Exconsellers Generals
Carrer de la Vall, 28 · AD500 Andorra la Vella · Tel.: 877 877 · Fax: 869 863